

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 16. maj 2024

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven

(Styrket beskyttelse af offentligt ansatte i sager om aktindsigt)

[af justitsministeren (Peter Hummelgaard)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 14 ændringsforslag til lovforslaget. Enhedslistens medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget. Therese Scavenius (UFG) har stillet ændringsforslag nr. 2-14.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, M, SIU, IA og SP) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*. Flertallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget.

Et *mindretal* i udvalget (DD, KF og DF) vil stemme for ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget og indstiller det under A nævnte lovforslag og det under B nævnte lovforslag til *vedtagelse uændret*. Mindretallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 2-14. Hvis ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget bliver forkastet ved 2. behandling, vil mindretallet stemme for lovforslaget ved 3. behandling.

Et *andet mindretal* i udvalget (LA, ALT og Theresa Scavenius (UFG)) vil stemme for ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget. Mindretallet indstiller det under A nævnte lovforslag og det under B nævnte lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for ændringsforslag nr. 2-14. Hvis ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget bliver forkastet ved 2. behandling, vil mindretallet stemme imod lovforslaget ved 3. behandling.

Et *tredje mindretal* i udvalget (SF) vil stemme for ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget. Mindretallet indstiller det under A nævnte lovforslag og det under B nævnte lovforslag til *vedtagelse* med de under nr. 2, 3, 6-9, 12 og 14 stillede ændringsforslag. Hvis ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget bliver forkastet ved 2. behandling, vil mindretallet stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling.

Et *fjerde mindretal* i udvalget (EL) vil stemme for ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget. Mindretallet indstiller det under A nævnte lovforslag til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag og det under B nævnte lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for ændringsforslagene til det under B nævnte lovforslag. Hvis ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget bliver forkastet ved 2. behandling, vil mindretallet stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling.

Et *femte mindretal* i udvalget (RV) vil stemme for ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget. Mindretallet indstiller det under A nævnte lovforslag til *vedtagelse uændret* og vil stemme hverken for eller imod det under B nævnte lovforslag. Mindretallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 2-14. Hvis ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget bliver forkastet ved 2. behandling, vil mindretallet stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling.

Javnaðarflokkurinn havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (SF, DD, KF, DF, LA, RV, ALT og Theresa Scavenius (UFG)):

a

Ændringsforslag om deling af lovforslag

1) Lovforslaget deles i to lovforslag med følgende titler og indhold:

A. »Forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen (Undtagelse af navne på offentligt ansatte i sager om aktindsigt)« omfattende § 1, nr. 2, og §§ 3 og 4.

B. »Forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven (Anmodninger om aktindsigt, der tjener et retsstridigt eller chikanøst formål eller lignende)« omfattende § 1, nr. 1, og §§ 2-4.

[Forslag om deling af lovforslaget]

b

Ændringsforslag til det under A nævnte forslag

Til § 1

Af et *mindretal* (Theresa Scavenius (UFG)), tiltrådt af et *mindretal* (SF, LA, EL og ALT):

2) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 21 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 01. Oplysninger som nævnt i stk. 3, 3. pkt., skal dog gives, hvis anmodningen om aktindsigt er indgivet af et massemedie omfattet af medieansvarsloven eller en forsker tilknyttet et anerkendt forskningsinstitut.«

[Tydeliggørelse af, at ændringer ikke omfatter massemedier omfattet af medieansvarsloven eller forskere tilknyttet et anerkendt forskningsinstitut]

3) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 21 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 02. Oplysninger som nævnt i stk. 3, 3. pkt., skal dog gives, hvis anmodningen om aktindsigt er indgivet af en interesseorganisation eller fagforening.«

[Tydeliggørelse af, at ændringer ikke omfatter interesseorganisationer og fagforeninger]

Af et *mindretal* (Theresa Scavenius (UFG)), tiltrådt af et *mindretal* (LA, EL og ALT):

4) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 21 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 03. Oplysninger som nævnt i stk. 3, 3. pkt., skal dog gives, såfremt anmodningen angår en offentligt ansat, der i sit daglige arbejde ikke har direkte kontakt med borgere.«

[Den foreslåede ændring omfatter ikke offentligt ansatte, der ikke har borgernære funktioner]

5) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»04. I § 21 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 04. Såfremt der ikke meddeles indsigt i den ansattes navn, skal forvaltningsmyndigheden indgå i dialog med den aktindsigtssøgende.«

[Krav om dialog med borgere, der får afslag på aktindsigt i navnet på en offentligt ansat]

Af et *mindretal* (Theresa Scavenius (UFG)), tiltrådt af et *mindretal* (SF, LA, EL og ALT):

6) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»05. I § 33 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Stk. 1, nr. 5, finder ikke anvendelse, når der er tale om hensyn, der er nævnt i § 21, stk. 3, 2. pkt.«

[Begrænsning af anvendelsesområde for generalklausulen i offentlighedslovens § 33, nr. 5]

c

Ændringsforslag til det under B nævnte forslag

Til § 1

7) Nr. 1 affattes således:

»1. I § 9, stk. 2, nr. 2, indsættes efter »retsstridigt«: »eller chikanøst«, og »el.lign.« udgår.«

[Ændring af bestemmelsens anvendelsesområde]

8) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 9 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 06. Er anmodningen indgivet af et massemedie omfattet af medieansvarsloven eller en forsker tilknyttet et anerkendt forskningsinstitut, vil behandlingen kun helt undtagelsesvis kunne afslås, med henvisning til at anmodningen må antages at skulle tjene retsstridige forhold.«

[Tydeliggørelse af, at ændringer ikke omfatter massemedier omfattet af medieansvarsloven eller forskere tilknyttet et anerkendt forskningsinstitut]

9) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 9 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 02. Er anmodningen indgivet af en interesseorganisation eller fagforening, vil anmodningen kun helt undtagelsesvis kunne afslås, med henvisning til at anmodningen må antages at skulle tjene retsstridige forhold.«

[Tydeliggørelse af, at ændringer ikke omfatter interesseorganisationer og fagforeninger]

Af et *mindretal* (Theresa Scavenius (UFG)), tiltrådt af et *mindretal* (LA, EL og ALT):

10) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 9 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 03. Såfremt anmodningen angår en offentligt ansat, der i sit daglige arbejde ikke har direkte kontakt med borgere, kan behandlingen af en anmodning om aktindsigt efter § 7, uanset at betingelserne i stk. 1 er opfyldt, alene afslås,

i det omfang anmodningen må antages at skulle tjene et retsstridigt formål.««

[Den foreslåede ændring omfatter ikke offentligt ansatte, der ikke har borgernære funktioner]

11) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»04. I § 9 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 04. Såfremt der meddeles afslag i medfør af stk. 2, skal forvaltningsmyndigheden indgå i dialog med den aktindsigtssøgende.««

[Krav om dialog med borgere, der får afslag på behandling af anmodning med henvisning til retsstridige eller chikanøse formål el.lign.]

Til § 2

Af et *mindretal* (Theresa Scavenius (UFG)), tiltrådt af et *mindretal* (SF, LA, EL og ALT):

12) I det under nr. 1 foreslåede § 9 a, stk. 2, udgår: »el.lign.«

[Ændring af bestemmelsens anvendelsesområde]

Af et *mindretal* (Theresa Scavenius (UFG)), tiltrådt af et *mindretal* (LA, EL og ALT):

13) I det under nr. 1 foreslåede § 9 a, stk. 2, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Såfremt der meddeles afslag i medfør heraf, skal forvaltningsmyndigheden indgå i dialog med den aktindsigtssøgende.«

[Krav om dialog med borgere, der får afslag på behandling af anmodning med henvisning til retsstridige formål]

Af et *mindretal* (Theresa Scavenius (UFG)), tiltrådt af et *mindretal* (SF, LA, EL og ALT):

14) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 15 b, nr. 5, indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Stk. 1, nr. 5, finder ikke anvendelse, når der er tale om hensyn, der er nævnt i offentlighedslovens § 21, stk. 3, 2. pkt.««

[Begrænsning af anvendelsesområde for generalklausulen i forvaltningslovens § 15 b, nr. 5]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det foreslås, at lovforslaget deles op i to separate lovforslag, således at der kan stemmes om delen om undtagelse af oplysninger om navne på offentligt ansatte i sager om aktindsigt for sig og delen om anmodninger om aktindsigt, der tjener et retsstridigt eller chikanøst formål el.lign., for sig.

Til nr. 2 og 8

Det foreslås, at det tydeliggøres, at de foreslåede ændringer i lovforslaget ikke ændrer ved adgangen til aktindsigt for massemedier omfattet af medieansvarsloven eller forskere tilknyttet et anerkendt forskningsinstitut.

Til nr. 3 og 9

Det foreslås, at det tydeliggøres, at de foreslåede ændringer i lovforslaget ikke ændrer ved adgangen til aktindsigt for interesseorganisationer eller fagforeninger.

Til nr. 4 og 10

Det foreslås, at de foreslåede ændringer i lovforslaget ikke omfatter offentligt ansatte, der i deres daglige arbejde ikke har direkte kontakt med borgere.

Til nr. 5, 11 og 13

Det foreslås, at borgere, der får afslag på behandling af en anmodning om aktindsigt efter den foreslåede ændring af offentlighedslovens § 9, stk. 2, nr. 2, eller efter den foreslåede bestemmelse i forvaltningslovens § 9 a, stk. 2, eller ikke meddeles aktindsigt i navnet på en offentligt ansat i medfør af den foreslåede ændring af offentlighedslovens § 21, stk. 3, får krav på en dialog med den pågældende forvaltningsmyndighed. Dialogen skal søge at genoprette tillid og godt samarbejde for dermed så vidt muligt at forebygge yderligere chikanøse henvendelser.

Til nr. 6 og 14

Det foreslås, at anvendelsesområdet for den såkaldte generalklausul i henholdsvis offentlighedslovens § 33, nr. 5, og forvaltningslovens § 15 b, nr. 5, begrænses, således at der ikke kan ske begrænsning i retten til aktindsigt, for så vidt angår navne på offentligt ansatte, af hensyn til den ansattes tryghed i andre sager end personalesager.

Til nr. 7 og 12

Det foreslås, at anvendelsesområdet for de foreslåede bestemmelser i offentlighedslovens § 9, stk. 2, nr. 2, og forvaltningslovens § 9 a, stk. 2, afgrænses, således at bestemmelserne alene finder anvendelse for den form for intimidering, som kan karakteriseres som enten retsstridig eller chikanøs.

4. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 28. februar 2024 og var til 1. behandling den 19. marts 2024. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 12. december 2023 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 73. Den 28. februar 2024 sendte justitsministeren hørings svarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 5 bilag på lovforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse om lovforslaget.

Deputationer

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 deputation, der mundtligt har redegjort for sin holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 11 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Bjørn Brandenburg (S) Karin Gaardsted (S) Maria Durhuus (S) Gunvor Wibroe (S) Rasmus Prehn (S)

Rasmus Stoklund (S) Trine Bramsen (S) Preben Bang Henriksen (V) Lars Christian Lilleholt (V) Jan E. Jørgensen (V)

Tobias Grothjær Elmstrøm (M) Nanna W. Gotfredsen (M) Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Aaja Chemnitz (IA)

Anna Falkenberg (SP) Betina Kastbjerg (DD) Peter Skaarup (DD) Steffen Larsen (LA) fmd. Theresa Scavenius (UFG)

Mai Mercado (KF) nfm. Per Larsen (KF) Mikkel Bjørn (DF) Peter Kofod (DF) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF) Astrid Carøe (SF) Rosa Lund (EL) Zenia Stampe (RV) Torsten Gejl (ALT)

Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	22	Dansk Folkeparti (DF)	7
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	16	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Moderaterne (M)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5